

переводчиками турецької поезії і прози наложило определёний отпечаток на їх власний мовний стиль в перекладі. Це чітко видно при виборі лексики. В цілому переклад Мушфика і Джавада відрізняється близькістю по духу і значенню творів українського поета, і окремі слова, додані перекладачами, абсолютно не спотворюють змісту віршів, а збагачують їх.

В 30-і роки творчість Шевченка перекладено на азербайджанську мову і інші відомі мови. В 1939 році вийшла в світ книга Тараса Шевченка "Вибрані твори", до якої увійшли переклади віршів і поезій українського поета. Переклад книги виконали С. Рустам, О. Сарывелли, М. Дильбази, Б. Гасымзаде, А. Фаруг, Р. Микаил, Р. Рза, Р. Нигяр. Вони внесли великий внесок в зміцнення українсько-азербайджанських літературних зв'язків.

ЛИТЕРАТУРА

Шевченко, Т. (1985). *Кобзар*. Київ: Видавництво художньої літератури "Дніпро".

Мьєфіқ, М. (2008). *Sezilme əsərləri. 3 cild. III cild*. Баку: "Avrasiya press".

Євченко, Т. (2008). *Sezilme əsərləri*. Баку: "Ərəq-Qərb".

АСПЕКТУАЛЬНІ ТИПИ СИТУАЦІЙ У ФІНСЬКИХ РЕЧЕННЯХ

Шульга А.А.

Київський національний лінгвістичний університет

Категорія аспектуальності у фінській мові представлена сукупністю категорій, "які слугують для вираження ступеня тривалості дії та ситуації на різних рівнях у реченнях" (Шульга, 2018, с. 344). Граматичне вираження аспектуальності, тобто аспект, реалізується не на рівні дієслова, а на рівні речення, тому у фінській мові досліджують аспектуальність ситуацій, представлених у реченнях (Шульга, 2018).

Оскільки основною семантичною категорією аспектуальності у фінській мові є категорія граничності/неграничності, то аспектуальна ситуація може бути граничною (перфективною) або неграничною (імперфективною).

Гранична ситуація – цілісна, має початок, кінець і значення зміни або результату (Kangasmaa-Minn, 1993). Основною рисою **неграничної ситуації** є акцент на певному періоді, проміжку її тривання. Негранична ситуація "описується як така, що перебуває у процесі, посередині, або така, що не досягла результату" (Шульга, 2018, с. 344)

У фінській мові ситуації поділяються на типи, подібні до "аспектуальної четвірки" З. Вендлера: стан, дія, здійснення, досягнення (Vendler, 1967). Так, у фінській мові виділяють два основні типи аспектуальних ситуацій: 1) **стани** (tila) та 2) **події** (tapahtuma), які реалізуються через семантику дієслів (Шульга, 2018, с. 344), і мають підтипи.

Аспектуальна ситуація стану не здатна передавати значення кінцевої точки, зміни чи руху. Визначними рисами стану є незмінність та безперервність

(Nakulinen, Vilkkuna & Korhonen, 2004, с. 1435). У фінській мові стан об'єднує декілька фреймових моделей аспектуальних ситуацій:

1. Атрибутивний фрейм: ХТОСЬ/ЩОСЬ Є ЯКИМОСЬ.

2. Локативний фрейм: ХТОСЬ/ЩОСЬ ПЕРЕБУВАЄ ДЕСЬ.

3. Партитивно-локативний фрейм: ЩОСЬ Є ЧАСТИНОЮ ЧОГОСЬ (Nakulinen, Vilkkuna & Korhonen, 2004).

До основних типів дієслів стану належать такі групи дієслів:

1) дієслова буття, що позначають розташування в певному місці або в певній позиції (*seisoa – стояти, maata – лежати*, тощо);

2) дієслова належності (*sisältää – містити, omistaa – володіти*);

3) дієслова, що позначають погодні явища (*sataa – дощити, tuulla – дуть*);

4) дієслова почуттів та емоцій (*rakastaa – кохати, pelätä – боятись* тощо) (Nakulinen, Vilkkuna, & Korhonen, 2004, с. 1433).

Аспектуальна ситуація події у фінській мові поділяється на два підтипи: пунктуальні (миттєві) події та дюративні (тривалі) події (Nakulinen, Vilkkuna & Korhonen, 2004, с. 1435), які, в свою чергу, поділяють на кілька підтипів відповідно до двох основних критеріїв:

1) критерію наявності/відсутності потенційної межі дії (кінцевої точки/результату),

2) критерію наявності/відсутності діяча.

За критерієм наявності/відсутності потенційної межі аспектуальні ситуації поділяють на діяльні (*teellinen*), у яких наявна сема результату або кінцевої точки, і недіяльні (*ateellinen*), які таких сем не мають. (Nakulinen, Vilkkuna & Korhonen, 2004, с. 1432). Діяльні події, зазвичай, представлені гранично-неграничними (результативно-нерезультативними) дієсловами, які мають значення кінцевої межі ситуації, "яка може бути досягнутою або здаватися недосягнутою" (Шульга, 2018, с. 345).

За критерієм наявності/відсутності діяча аспектуальні ситуації поділяють на агентивні (активні) та неагентивні (пасивні).

Пунктуальні події можуть бути як агентивними, так і не агентивними, але вони завжди діяльні. Пунктуальні події називають також миттєвими, оскільки вони тривають одну мить і завершуються одразу після початку. У таких ситуаціях зміна, досягнення межі / результату відбувається моментально, проте тривання події до досягнення нею межі / результату може тривати якийсь час (Nakulinen, Vilkkuna & Korhonen, 2004, с. 1435).

Дюративні події поділяють на два підтипи: діяльні та недіяльні. До кожного з цих підтипів належать агентивні й неагентивні ситуації. Відповідно до цього поділу, дюративна діяльна неагентивна подія називається **процесом** (*prosessi*), дюративна діяльна агентивна подія називається **дією** (вчинком) (*teko*).

Дюративні недіяльні події також поділяють на види за критерієм агентивності / неагентивності. Дюративні недіяльні агентивні події отримали назву **діяльність** (*toiminta*), в той час як дюративні недіяльні неагентивні події не мають специфічної назви. (Nakulinen, Vilkkuna & Korhonen, 2004, с. 1432-1435).

ЛІТЕРАТУРА

- Шульга, А. А. (2018). Граматична категоризація аспектуальності в українській та фінській мовах. *Вісник мариупольського державного університету. Серія: Філологія*, 18, 342–349.
- Hakulinen, A., Vilkkuna, M., & Korhonen, R. (2004). *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- Kangasmaa-Minn, E. (1993) *Aspektista ja sen sukulaisilmiöistä suomalais-ugrilaisissa kielissä*. Turku: TY.
- Vendler, Z. (1967). *Linguistics in philosophy*. New York: Cornell University Press.

РОБОТА З ВІДЕО ЯК ЕФЕКТИВНА СКЛАДОВА ДИСТАНЦІЙНОГО ОНЛАЙН ЗАНЯТТЯ

Шум О.В.

Київський національний університет культури і мистецтв

Викладачі постійно зіштовхуються з викликами, які пов'язані з потребою пошуку нових методів та способів викладання іноземних мов – об'єктивного оцінювання, мотивації студентів, залучення інтерактивних методик чи ігрових елементів тощо. Із переорієнтацією освіти на студентоцентричну модель змінилась і роль викладача, яка на сучасному етапі розвитку педагогіки змістилась на посередника між студентом та джерелом отримання нових знань, умінь і навичок. Він перестав бути єдиним достовірним джерелом знань і став куратором, який скеровує і контролює навчальний процес.

Із різким та неочікуваним переходом до дистанційного онлайн навчання до всіх існуючих проблем для викладачів додалась необхідність швидко пристосуватися до нових умов, оперативно опанувати необхідні комп'ютерні технології та шукати нові способи привернути та утримати увагу студентів. Під час звичних очних занять це завдання забезпечувалось переважно за рахунок використання засобів ІКТ та ігрових методик, а також завдяки швидкому переключенню з одного виду роботи на інший (граматичні вправи, діалоги, рольові ігри тощо).

Використання аудіо-візуальних способів навчання у викладанні іноземних мов не є новиною, але дещо трансформується та набуває зміненого значення під час онлайн занять. По-перше, у багатьох навчальних закладах досі залишається невирішеною проблема технічного забезпечення. Саме тому студентам рідко вдається отримати змогу попрацювати в лінгафонних лабораторіях або аудиторіях з проекторами і мультимедійними дошками, тим паче для студентів немовних спеціальностей. Потреба у прослуховуванні аудіо та перегляді відео переважно забезпечується завдяки використанню застарілих програвачів, які відтворюють обмежену кількість форматів, або одного ноутбука на групу. Таким чином, перехід в онлайн простір значно поліпшує та робить ефективнішим сприйняття іншомовного тексту у супроводі відео або без. Та, з іншого боку, виникає необхідність для кожного студента не лише мати хороший комп'ютер, та якісний безперебійний доступ до мережі Інтернет, а й окреме місце для навчання, яке дозволяє зосередитись на навчальному